

सांस्कृतिक कार्य विभागामार्फत देण्यात येणाऱ्या विविध पुरस्कार रकमेत वाढ व नवीन कलाक्षेत्रांचा समावेश करण्यास मान्यता देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण ८२२३/प्र.क्र.६८८/सां.का.४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १३ फेब्रुवारी, २०२४

वाचा : १) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. पुरक २०११/
प्र.क्र.१५०/सां.का.४, दिनांक १३ एप्रिल, २०१२
२) शासन निर्णय, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, क्र. रासांधो २०१०/
शांसप्रो २०११/प्र.क्र.३०६/सां.का.४, दिनांक ३० जानेवारी, २०१३

प्रस्तावना :-

कला व साहित्य क्षेत्रात जीवनभर कार्य करणाऱ्या तसेच, विशेष योगदान देणाऱ्या मान्यवरांचा पुरस्कार देऊन गौरव करण्यात येतो. उपनिर्दिष्ट क्र. १ व २ येथील शासन निर्णयान्वये विविध पुरस्कारांची रक्कम वाढविण्यात आलेली होती. आता, पुरस्कार रक्कम निश्चित करण्याचा साधारणतः १० वर्षांचा कालावधी लक्षात घेता सदर पुरस्कार रकमेत वाढ करणे तसेच, कलाकार व तंत्रज्ञ यांचे योगदान लक्षात घेऊन त्यांचा यथोचित सन्मान व्हावा या हेतूने आणि राज्य सांस्कृतिक पुरस्कारातील काही कलाक्षेत्रांचा समावेश नसल्याने त्या क्षेत्रातील कलाकारांवर व तंत्रज्ञांवर अन्याय झाल्याचे दिसून येत असल्याने त्यांचा समावेश करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सांस्कृतिक कार्य विभागामार्फत कला व साहित्य क्षेत्रात जीवनभर कार्य करणाऱ्या तसेच, विशेष योगदान देणाऱ्या मान्यवरांना पुरस्कार प्रदान करण्यात येतात. सदर पुरस्कार रकमेत “प्रपत्र-अ” अन्वये वाढ करण्यास तसेच, राज्य सांस्कृतिक पुरस्कार व युवा राज्य सांस्कृतिक पुरस्काराकरीता “प्रपत्र-ब” अन्वये नव्याने समाविष्ट कलाक्षेत्रांस या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षापासून घोषित झालेल्या पुरस्कारांना लागू राहिल.

०२. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च संबंधित लेखाशिर्षाखाली त्या त्या वर्षाच्या अर्थसंकल्पित निधीतून भागविण्यात यावा.

०४. यासाठी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच लेखाधिकारी, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०५. सदर खर्च वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/विनिमय, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला, उपविभाग-३, अ.क्र. ४ परिच्छेद क्र. २७ (२) (अ) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त अधिकारानुसार मंजूर करण्यात येत आहे.

०६. सदर प्रकरणी वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. अर्थसं-२०२३/ प्र.क्र.४०/ अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ मधील सर्व परिच्छेद व परिशिष्टातील अटीनुसार कार्यवाही करण्याची जबाबदारी संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांची राहिल.

०७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२४०२१३१०१२५१७४२३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(नंदा राऊत)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
६. अप्पर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग मंत्रालय, मुंबई.
८. उप सचिव (सां.का.) यांचे स्वीय सहाय्यक, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग मंत्रालय, मुंबई.
९. संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, जुने सचिवालय इमारत, पहिला मजला, एम. जी. रोड, मुंबई ४०० ०३२
१०. निवड समितीचे सर्व अशासकीय सदस्य (संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालयामार्फत)
११. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
१३. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
१४. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - १, महाराष्ट्र, मुंबई
१५. महालेखापाल (लेखापरीक्षा) - २, महाराष्ट्र, नागपूर
१६. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - १, महाराष्ट्र, मुंबई
१७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) - २, महाराष्ट्र, नागपूर
१८. कक्ष अधिकारी (अर्थसं.), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग
१९. निवड नस्ती, सां.का.४

प्रपत्र-अ

पुरस्कार व रक्कम

अ.क्र.	पुरस्कार	लेखाशिर्ष	सद्या अस्तित्वात असलेली पुरस्कार रक्कम (रुपये)	सुधारीत पुरस्कार रक्कम (रुपये)
१	गानसम्राज्ञी लता मंगेशकर पुरस्कार	२२०५ १६०५-०५	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
२	नटवर्य प्रभाकर पणशीकर रंगभूमी जिवनगौरव पुरस्कार	२२०५ १५०७-०५	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
३	संगीताचार्य अण्णासाहेब किर्लोस्कर संगीत रंगभूमी जीवनगौरव पुरस्कार	२२०५ १५०७-०५	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
४	भारतरत्न पं.भीमसेन जोशी शास्त्रीय संगीत जीवनगौरव पुरस्कार	२२०५ ३३२१-०५	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
५	राज्य सांस्कृतिक पुरस्कार (५० वर्षावरील ज्येष्ठ कलाकार व तंत्रज्ञ) (एकूण २४) (प्रपत्र-ब)	२२०५ १४३६-०५	१,००,०००/-	प्रत्येकी ३,००,०००/- प्रमाणे ३६,००,०००/-
६	युवा राज्य सांस्कृतिक पुरस्कार (५० वर्षाखालील ज्येष्ठ कलाकार व तंत्रज्ञ) (एकूण २४) (प्रपत्र-ब)	२२०५ १४३६-०५	-----	प्रत्येकी १,००,०००/- प्रमाणे २४,००,०००/-
७	चित्रपती व्ही. शांताराम जीवन गौरव पुरस्कार	२२०५ १५४३	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
८	चित्रपती व्ही. शांताराम विशेष योगदान पुरस्कार	२२०५ १५४३	३,००,०००/-	६,००,०००/-
९	स्व. राज कपूर जीवन गौरव पुरस्कार	२२०५ १५४३	५,००,०००/-	१०,००,०००/-
१०	स्व. राज कपूर विशेष योगदान पुरस्कार	२२०५ १५४३	३,००,०००/-	६,००,०००/-

प्रपत्र-ब

राज्य सांस्कृतिक पुरस्कार तसेच, युवा राज्य सांस्कृतिक पुरस्कारा करीता समाविष्ट नवीन कलाक्षेत्र (कलाकार व तंत्रज्ञ)

अ.क्र.	नवीन बाबी (कलाकार व तंत्रज्ञ)
१	प्रयोगात्मक कलेच्या क्षेत्रातील अभ्यासक व पत्रकार
२	लोकनृत्य
३	लावणी/संगीतबारी
४	भारुड/गवळण/विधीनाट्य
५	वाद्य निर्मिती करणारे कलाकार
६	झाडीपट्टी /खडीगंमत/दंडार
७	दशावतार/नमनखेळ/वहीगायन
८	दुर्मिळ, प्रयोगात्मक कला व मौखिक परंपरा जपणारे व त्यांचे जतन, वहन व संवर्धन करणाऱ्या व्यक्ती किंवा संस्था
९	प्रयोगात्मक कलेशी संबंधित संग्रहालय/संस्था
१०	ध्वनीतंत्रज्ञ/संकलक पुरस्कार
११	संगीत संयोजन
१२	व्हॉइस ओव्हर आर्टिस्ट/निवेदन
